

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (αναδιτύπωση, L180/96/29.6.2013) και άλλες διατάξεις - Τροποποίηση του ν. 4251/2014 (Α΄80) για την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2014/66/ΕΕ της 15ης Μαΐου 2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών στο πλαίσιο ενδοεταίρικής μετάθεσης - Τροποποίηση διαδικασιών ασύλου και άλλες διατάξεις»

I. Γενικές παρατηρήσεις

Το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε μετά τη συζήτηση στη Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης και τις επελθούσες νομοτεχνικές βελτιώσεις, αποτελείται από τέσσερα Μέρη και 37 άρθρα.

Με το προτεινόμενο νομοσχέδιο, η ελληνική νομοθεσία προσαρμόζεται προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (αναδιτύπωση, L180/96/29.6.2013) και τροποποιούνται, αφενός, ο ν. 4251/2014 (Α΄80) για την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2014/66/ΕΕ της 15ης Μαΐου 2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών στο

πλαίσιο ενδοεταρικής μετάθεσης και, αφετέρου, οι διαδικασίες ασύλου.

Στο Μέρος Α' (κεφάλαια Α' – Ε' και άρθρα 1 – 24), που αφορά την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (αναδιατύπωση, L180/96/29.6.2013), περιλαμβάνεται το πεδίο εφαρμογής του νόμου, δίνονται ορισμοί για την εφαρμογή της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας και καθορίζεται το πλαίσιο σχετικά με τις συνθήκες υποδοχής των αιτούντων παροχή διεθνούς προστασίας. Συγκεκριμένως, προβλέπεται παροχή σε αυτούς ενημέρωσης για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, ρυθμίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία τους και οι περιορισμοί της, εισάγονται προϋποθέσεις και εγγυήσεις για τους κρατούμενους, για άτομα ευάλωτα και άτομα με ειδικές ανάγκες, προτείνονται ρυθμίσεις για την προστασία των οικογενειών, ζητήματα ιατρικών εξετάσεων, απασχόλησης και επαγγελματικής κατάρτισης, εκπαίδευσης ανηλίκων, εισάγονται ειδικές διατάξεις σχετικά με τα ευάλωτα πρόσωπα (ανήλικοι, χωρισμένοι ανήλικοι, θύματα βασανιστηρίων και βίας) και ρυθμίζεται η έννομη προστασία κατά της απόφασης περιορισμού ή διακοπής των συνθηκών υποδοχής.

Στο Μέρος Β' (άρθρα 25 – 27) τροποποιούνται και συμπληρώνονται διατάξεις του ν. 4251/2014 («Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης») για την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2014/66/ΕΕ της 15ης Μαΐου 2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών στο πλαίσιο ενδοεταρικής μετάθεσης, και ρυθμίζονται ζητήματα για τις διαδικασίες ασύλου. Ειδικότερα, προστίθενται ορισμοί για την εφαρμογή της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας και Τμήμα Ζ' με τίτλο «Εισδοχή πολιτών τρίτων χωρών με σκοπό την ενδοεταρική μετάθεση κατά την Οδηγία 2014/66/ΕΕ»), μετά το Τμήμα ΣΤ' του Μέρους Δεύτερου («Άδειες διαμονής που χορηγούνται στο πλαίσιο της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και λοιπές εφαρμοστικές διατάξεις») του ανωτέρω νόμου.

Στο Μέρος Γ' (άρθρα 28 – 29) προτείνονται τροποποιήσεις στον ν. 4375/2016, μεταξύ άλλων, για θέματα στελέχωσης της Υπηρεσίας Ασύλου και της Αρχής Προσφυγών, για την έννοια της τελεσίδικης απόφασης αναγνώρισης ως πρόσφυγα ή δικαιούχου επικουρικής προστασίας του αλλοδαπού ή ανιθαγενούς, διαδικαστικής φύσεως θέματα ως προς τις ασκούμενες προσφυγές και δικονομικά ζητήματα για τις ακυρωτικές διαφορές που ανακύπτουν από την εφαρμογή της νομοθεσίας για παροχή διεθνούς προστασίας (βλ. και Γενικές Παρατηρήσεις της από 31.3.2016 Έκθεσης της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής).

Στο Μέρος Δ' (άρθρα 30 – 37) περιλαμβάνονται διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής και, ειδικώς, στο άρθρο 37 ρυθμίζεται ο χρόνος ισχύος των διατάξεων του προτεινόμενου νομοσχεδίου.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων του νομοσχεδίου

Άρθρο 3

Η υπό ενσωμάτωση Οδηγία κάνει λόγο για μέλη ήδη υπάρχουσας στη χώρα καταγωγής του αιτούντος οικογένειας, τα μέλη της οποίας ορίζει και θέτει υπό προστασία. Το στοιχείο ββ' του προτεινόμενου άρθρου 3 του νομοσχεδίου επεκτείνει την προστασία και σε μέλη οικογένειας η οποία δεν υπήρχε στη χώρα καταγωγής.

Άρθρο 7

Στην παράγραφο 2 του άρθρου 7 της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας ορίζονται τα εξής: «Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν σχετικά με τη διαμονή του αιτούντος, για λόγους δημόσιου συμφέροντος, δημόσιας τάξης ή, όταν είναι αναγκαίο, για την ταχεία επεξεργασία και την αποτελεσματική παρακολούθηση της αίτησής του/της για παροχή διεθνούς προστασίας». Σε συμμόρφωση προς την ανωτέρω διάταξη, στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 7 του νομοσχεδίου προτείνεται η εξής διατύπωση: «Η απόφαση για περιορισμό στην ελευθερία της κυκλοφορίας λαμβάνεται, όταν είναι αναγκαίο για την ταχεία επεξεργασία και την αποτελεσματική παρακολούθηση των αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας ή για απολύτως αιτιολογημένους λόγους δημόσιου συμφέροντος ή δημόσιας τάξης». Για λόγους νομικής ακριβολογίας, προτείνεται η αντικατάσταση της λέξης «απολύτως» από τη λέξη «ειδικώς» (αιτιολογημένους λόγους), δεδομένου ότι, συμφώνως προς το άρθρο 17 παράγραφος 2 του ν. 2690/1999 («Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις»), η αιτιολογία των διοικητικών πράξεων πρέπει να είναι, μεταξύ άλλων, ειδική. Σημειώνεται ότι, αυτονοήτως, οι περιορισμοί δικαιωμάτων πρέπει να τίθενται με σεβασμό στην αρχή της αναλογικότητας και, πάντως, τηρουμένης της διάταξης του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 25 του Συντάγματος, όπου ορίζονται τα εξής: «Οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας».

Άρθρο 28

Με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού προστίθενται τέσσερα (4) εδάφια στην παράγραφο 5 του άρθρου 2 του ν. 4375/2016. Το δεύτερο από τα εδάφια αυτά έχει ως εξής: «Η απόφαση αιτιολογείται ειδικά και εντάσσεται στο πλαίσιο χρηματοδοτούμενων ή συγχρηματοδοτούμενων εθνικών, ενωσιακών και διεθνών προγραμμάτων». Ως ένταξη της απόφασης στο πλαίσιο των ανωτέρω προγραμμάτων νοείται, κατά νομική ακριβολογία, η πηγή άντλησης πόρων προς κάλυψη των δαπανών για τη λειτουργία των ομάδων εργασίας, οι οποίες μπορούν να συνιστώνται με την αναφερόμενη στη διάταξη απόφαση. Για λόγους νομοτεχνικής σαφήνειας, προτείνεται η αναδιατύπωση της διάταξης ως εξής: «Η απόφαση αιτιολογείται ειδικά, και οι δαπάνες λειτουργίας των ομάδων εργασίας καλύπτονται στο πλαίσιο χρηματοδοτούμενων ή συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων εθνικών, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διεθνών».

Αθήνα, 14.5.2018

Ο εισηγητής
Νικόλαος Παπαχρήστος
Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών